

בתי המשפט

א 181890/02

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בש"א 124345/02

תאריך: 20/03/2003

בפני: כב' השופטת נועה גרוסמן

בעניין: דומיקאר בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד רגב
נ ג ד
הדסים נסיעות בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד גב' זיסמן
תובעת/משיבה
נתבעת/מבקשת

החלטה

בפני בקשה למחיקת כותרת, ולחילופין מתן רשות להגן.

התביעה:

התביעה הוגשה בסדר דין מקוצר ביום 10/6/02 בגין הסך של 8,649 ₪. התובעת הינה חברה ציבורית שעיסוקה השכרת כלי רכב. הנתבעת הינה חברה פרטית שעיסוקה שיווק ומכירת מוצרי תיירות. על פי הנטען בכתב התביעה, הזמינה הנתבעת מאת התובעת בעבור אחד מלקוחותיה שובר להשכרת רכב בחו"ל. ההזמנה בוצעה באמצעות מערכת: "הזמנת שירותים לסוכני נסיעות". מספר ההזמנה 028703. התובעת הנפיקה כמבוקש שובר להשכרת רכב בחו"ל עבור לקוח הנתבעת שמספרו 58663 על סכום של 1,751 דולר. הנתבעת לא העבירה לתובעת סכום זה, שערכו הנומינלי בש"ח עמד על 7,088 ₪. התובעת טוענת כי האחריות לתשלום רובצת על הנתבעת, שכן ההתקשרות הישירה נעשתה עמה. מכאן התביעה.

בתי המשפט

א 181890/02

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בש"א 124345/02

תאריך: 20/03/2003

בפני: כב' השופטת נועה גרוסמן

נספחי התביעה הם כדלקמן:

נספח א' - שובר ההזמנה.

נספח ב' - שובר קבלת הרכב.

נספח ג' - דרישת תשלום.

הבקשה:

מחיקת כותרת:

הנתבעת התגוננה כנגד התביעה.

לעניין מחיקת הכותרת, טענה הנתבעת כי התביעה אינה נתמכת במסמך בכתב, הקשור לנתבעת ועשוי בחתימת ידה. לפיכך לגרסת הנתבעת לא נתמלאו דרישות התקנה 202 (א) (1) לתסד"א תשמ"ד – 1984.

הנתבעת מצביעה על כך, שהמסמך שצורף לכתב התביעה אינו שובר הזמנה ממוחשב, נספח א', וכן שובר השכרה וחשבון השכרה נספחים ב', ג', שהונפקו על ידי התובעת ואינם חתומים כלל.

לגרסת הנתבעת, כל המסמכים לא נעשו על ידה, אינם חתומים על ידה, ולפיכך אינם מהווים "ראשית ראיה בכתב", הנדרשת לצורך הגשת תביעה בסד"מ, כמובנו של ביטוי זה בתקנה 202 (א) (1) הנ"ל.

ברם, במהלך הדיון התברר כי שובר ההזמנה, נספח א', לכתב התביעה הופק באמצעות מערכת ממוחשבת המחברת בין סוכנויות הנסיעות, ובהן הנתבעת, לבין חברות השכרת רכב, ובהן התובעת.

עצם הגשתו של המסמך הממוחשב, נספח א' לכתב התביעה, המכיל עליו את פרטי ב"כ הנתבעת, מר שכטר, ארץ היעד תורכיה, וכל יתר הפרטים הנוגעים לטיסתו של מר

בתי המשפט

א 181890/02

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בש"א 124345/02

תאריך: 20/03/2003

בפני: כב' השופטת נועה גרוסמן

שכטר, לקוח הנתבעת לתורכיה, והצורך של מר שכטר הנ"ל לקבל רכב לצורך נסיעתו, מדברת בעד עצמה.

גורם אחר פרט לנתבעת, לא יכול היה לשלוח את המסמך המקוון לתובעת. גורם אחר פרט לנתבעת, לא יכול היה לדעת את הפרטים הרלוונטיים לשהותו של מר שכטר בחו"ל.

צרוף כל הנסיבות הללו:

משלוח המכתב במערכת מקוונת המשמשת סוכני נסיעות וחברות השכרה, כאשר המסמך מכיל עליו את פרטי הנתבעת במקום המיועד לשם הסוכן; פרטי נסיעתו של לקוח הנתבעת, שרק הנתבעת היתה יכולה לדעת עליהם; כל זה, מביא למסקנה כי המסמך נספח א' לכתב התביעה הוא הזמנת רכב בעלות המופיעה בו ששיגרה הנתבעת אל התובעת.

זה המקום לציין, כי היום בפרוס האלף השלישי לספירה, מן הראוי לרענן ולעדכן את ההלכות בדבר "ראשית ראייה בכתב" ולהתאימן להשתנות העיתים. כשם שאין אנו מצפים להגשתם של מסמכים כתובים על עלי פפירוס, או כתובים על הקלף, כך אין חובה להסתמך אך ורק על חוזים, בין אם הם כתובים בכתב יד, ובין אם הם מודפסים במכונת כתיבה או בעזרת תוכנת מחשב.

עם התגברות השימוש במכשור אלקטרוני לצורך קשרי מסחר שונים, הרי שחתימות אלקטרוניות שונות עשויות לשמש אינדיקציה ל"ראשית ראייה בכתב", לא פחות מאשר חוזה מודפס וחתום בחתימה ידנית.

אם לא נאמר כן, נשאיר את עולמנו המשפטי שקוע באפלת ימי הביניים, שעה שעולם המסחר מתקדם ונעזר במכשור אלקטרוני.

יש להתאים את המשפט למעשה ולקבוע כי הזמנות שנעשו באמצעים חדישים כגון ההזמנה המקוונת נספח א', אינם פחותות מהזמנות כתובות ידנית, באשר כל האיפיונים של ראשית ראייה בכתב וייחוד הצדדים, מצויים בהם בצורה ברורה.

בתי המשפט

א 181890/02

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בש"א 124345/02

תאריך: 20/03/2003

בפני: כב' השופטת נועה גרוסמן

המסמך נספח א' לכתב התביעה, מכיל גם סכום קצוב, אותו יש לשלם עבור הרכב, סכום של 1,751 דולר, דהיינו התמלא כאן גם רכיב "הסכום הקצוב" הנקוב בתקנה 202 (א) (1) לתסד"א תשמ"ד - 1984.

זאת ועוד, בסעיף 4 לתצהירה של גב' קסטן, מנהלת הנתבעת, מאשרת המצהירה, כי אכן הנתבעת הזמינה מאת התובעת עבור לקוחה, מר שכטר שובר להשכרת רכב בחו"ל. מכאן, שהנתבעת עצמה אישרה בתצהיר את נכונותו של נספח א' ואת עצם ביצוע ההזמנה.

אשר על כן, אני דוחה את העתירה למחיקת כותרת.

רשות להגן:

הנתבעת עתרה בנוסף לרשות להגן. הנתבעת טענה כי פעולתה בתיק התמצתה כסוכנת נסיעות, כלומר אין יריבות ישירה בינה לבין התובעת. לדידה של הנתבעת, כל הקשר בינה לבין התובעת, היה קשר של תיווך וקישור בין הלקוח, מר שכטר, לבין התובעת. אם קיים חוב כלשהו, הרי זהו חובו של מר שכטר כלפי התובעת, ולא חובה של סוכנות הנסיעות, הנתבעת, כלפי התובעת.

לחילופין, טענה הנתבעת, כי למר שכטר היו השגות כלפי טיב השירות שהעניקה לו התובעת. לטענת מר שכטר, הרכב שנמסר לו בתורכיה, היה בלתי תקין וארעו בו תקלות מכניות רבות, מה שאילץ את מר שכטר לעסוק בתיקון הרכב על חשבון זמן שהותו בחו"ל. מר שכטר טען כי השירות הלקוי שקיבל מחברת השכרת הרכב, התובעת, היה כה גרוע, עד שאין בדעתו לשלם עבור הרכב השכור.

הבקשה נתמכה בתצהירה של גב' הדסה קסטן שהיא מנהלת הנתבעת.

בתי המשפט

א 181890/02

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בש"א 124345/02

תאריך: 20/03/2003

בפני: כב' השופטת נועה גרוסמן

1 גב' קסטן, הדגישה בסעיף 2 לתצהירה כי העובדות המפורטות בתצהיר, ידועות לה
2 מידעה אישית, ומתוקף תפקידה כמנהלת הנתבעת.

3

4 גב' קסטן הצהירה, כי אכן הסוכנות שבניהולה הזמינה עבור הלקוח מר שכטר, רכב
5 מאת התובעת לצורך נסיעה לחו"ל.

6 כאשר שב הלקוח מחו"ל הוא התלונן על הרכב שנמסר לו, שהיו בו תקלות ונזקים
7 רבים לגרסתו, עוד התלונן על השירות הלקוי שקיבל מחברת השכרת הרכב, והבהיר כי
8 לאור האמור לעיל, אין בדעתו לשלם עבור ההשכרה. ראה סעיף 5 לתצהיר.

9

10 הנתבעת טוענת כי מכאן ואילך, היה קשר ישיר בין הלקוח, מר שכטר לבין התובעת.
11 לשיטתה, גם דבר זה מצביע על העדר זיקה ויריבות ישירה בינה לבין התובעת.
12 הנתבעת צרפה לתצהירה תכתובות שהוחלפו בין הלקוח לבין התובעת מול חברת
13 השכרת הרכב בחו"ל.

14

15 הנתבעת מציינת כי התובעת הודתה בכך, שברכב שנמסר ללקוח מר שכטר, ארעו תקלות
16 מכניות, ואף הציעה לפצותו בסכום של 100 דולר.

17

18 הנתבעת גורסת כי בנסיבות אלה, כאשר הלקוח מסרב לשלם עבור ההשכרה, עקב
19 תקלות שארעו בחו"ל, על התובעת לנהל את ענייניה ישירות מול הלקוח, ולא להתגולל
20 על הנתבעת, שהיא בחזקת מתווכת בלבד.

21

22 הנתבעת סבורה כי התובעת יודעת היטב שהאחריות לתשלום רובצת על הלקוח ולא על
23 הנתבעת, והיא בוחרת לנהל את ההליך המשפטי מול הנתבעת ולא מול הלקוח, הן
24 משיקולי נוחיות והן כדי להימנע מעימות עם טענותיו בדבר שירות לקוי.

25

26

27

בתי המשפט

א 181890/02

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בש"א 124345/02

תאריך: 20/03/2003

בפני: כב' השופטת נועה גרוסמן

במישור זה, עמדות שתי טענות להכרעה, השלובות זו בזו.
האחת, טענת העדר היריבות.
השניה, היא טענת השירות הלקוי.

המצהירה מטעם המבקשת לא נחקרה על תצהירה, ולכן היא עומדת כמות שהיא.
חשיבות רבה נודעת לתכתובות שהוחלפו בין הצדדים, ואשר מקצתן צורפה בפני.
כך למשך, מכתבה של גב' ברייטמן, משירות הלקוחות של התובעת מיום 28/12/98,
לפיו כמחווה של רצון טוב הציעה התובעת למר שכטר פיצוי של 100 דולר וכנ"ל מכתב
ברוח דומה מאת גב' שליט מטעם התובעת, מח' הזמנות חו"ל מיום 3/5/99.

הפסיקה קבעה כי סוכן הנסיעות פועל בחזקת שלוח ולא באופן עצמאי.
ראה תיקי המרצה (מחוזי נצרת) 6132/97, 6133/97 749/97 אל על נגד זילברשלג
ניתן בבית המשפט המחוזי בנצרת על ידי כבוד השופטת ד"ר נאוה דנון, ביום
28/12/97. בית המשפט שם קבע: "סוכנות הנסיעות משמשת שלוח של אל על לעניין
אספקת כרטיס הטיסה וקיום ההתחייבויות על פי אותו כרטיס".

כן ראה פסק דינו של כבוד השופט אבי זמיר, בתיק אזרחי (קריית גת) 701/98 לכיש
טורס חברה לנסיעות ותיירות (1979) בע"מ נגד א.פ.י. חברה לניהול כוח אדם
ופרויקטים מיוחדים בע"מ, ניתן ביום 28/4/99 (לא פורסם) שם נקבע בפסקה 6.1
לפסק הדין: "עקרונית סוכן הנסיעות הינו שלוח של חברת התעופה; היא זו שקובעת
את מחיר כרטיסי הטיסה, מנפיקה אותם ומכתיבה לסוכן את גדר סמכויותיו; כרטיס
הנסיעה, מקנה זכות לשימוש במטוס, הוא בגדר התחייבות למתן שירות אישי; סוכן
הנסיעות מזמין כרטיס עבור הנוסע; אין לסוכן שום שליטה על מטוסי חברת
התעופה, ואין לו נגיעה להחלטות בדבר קיום טיסה, דחייתה או ביטולה".

בתי המשפט

א 181890/02

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בש"א 124345/02

תאריך: 20/03/2003

בפני: כב' השופטת נועה גרוסמן

משכך, ובאנלוגיה לענייננו, יש רגליים לטענותיה של סוכנות הנסיעות כי ההתחייבות לא
היתה התחייבות ישירה שלה כלפי התובעת, אלא היא פעלה אך ורק כסוכנת ומתווכת
בין הלקוח מר שכטר לבין התובעת.

טענת חוסר יריבות, על פניה היא טענת הגנה ראויה במקרה זה.

נילווית ומצטרפת אליה גם טענת הלקוח בדבר שירות בלתי ראוי.
אילו טענה זו היתה עומדת לבדה, הייתי דוחה אותה, שכן אינה מכומתת די הצורך.
עם זאת, במכתביה של התובעת אל הנתבעת, של הגברות ברייטמן, גביש, שצורפו
כנספחים לבקשה לרשות להגן, יש הכרה מסויימת באחריות של התובעת לתקלות
וקלקולים ברכב.

אפשר, כי אם הנתבעת תיצוק תוכן לטענות אלה על דרך של תצהיר, למשל מטעם מר
שכטר, תתגבש גם טענת הגנה זו בצורה מוצקה ומספקת.
ראשית הגנה יש כאן במכתביהם של הגברות ברייטמן, גביש.

אשר על כן, מתקבלת הבקשה לרשות להגן, הן בטענת העדר יריבות, והן בטענת שירות
לקוי מצד התובעת, באשר להשכרת הרכב בתורכיה.

כשלעצמי, אילו הייתי בנעלי התובעת, הייתי שוקלת לתקן את התביעה.
על דרך של צירוף הלקוח מר שכטר, ואולי אפילו השמטת הנתבעת, אך בית המשפט אינו
עורך את כתבי הטענות, אלא את פסקי הדין בלבד, ולפיכך אני מניחה ערעור זה בצריך
עיון.

סיכום:

הבקשה למחיקת כותרת נדחית.

הבקשה לרשות להגן מתקבלת.

התצהיר התומך בה ישמש כתב הגנה.

בתי המשפט

א 181890/02

בית משפט השלום תל אביב-יפו

בש"א 124345/02

תאריך: 20/03/2003

בפני: כב' השופטת נועה גרוסמן

1 התובעת תשקול תיקון כתב התביעה, על דרך של צרוף מר שכטר.
2 ניתן צו גילוי מסמכים הדדי ועיון תוך 30 יום מקבלת החלטה זו.

3

4 אני קובעת לקדם משפט ליום 5/5/03 בשעה 10:00.

5

6 ניתנה היום ט"ז ב אדר ב, תשס"ג (20 במרץ 2003) בהעדר הצדדים.

7

8 המזכירות תשלח עותק החלטה זו לב"כ הצדדים.

9

10

11

12

13

גרוסמן נועה, שופטת

14

15